

ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ КОНЦЕПЦІЙ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Соціальна відповідальність бізнесу стала одним із ключових напрямків сучасного менеджменту, який охоплює не тільки економічні, а й соціальні та екологічні аспекти діяльності підприємств. Філософські підходи соціальної відповідальності бізнесу мають багату історію та еволюцію, що суттєво впливають на сучасні практики сталого розвитку.

У філософському контексті соціальна відповідальність бізнесу розглядається як концепція, що передбачає поєднання економічних та соціальних цінностей. Українські вчені підкреслюють важливість соціальної відповідальності за розвиток підприємницької сфери та формування позитивного іміджу підприємств. Їхні дослідження забезпечують поглибленість наукового знання про явлення соціальної відповідальності бізнесу та окресленні соціологічної дефініції цього поняття [1, с.72]

Філософські підходи до соціальної відповідальності бізнесу пройшли суттєву еволюцію, від класичної економічної теорії до сучасної концепції стейкхолдерської теорії та сталого розвитку. Ці підходи суттєво впливають на сучасні практики сталого розвитку, сприяючи впровадженню етичних бізнес-моделей та програм корпоративної соціальної відповідальності. Розуміння цих філософських засад дозволяє підприємствам підвищити свою репутацію та сприяти створенню більш справедливого та сталого майбутнього.

Еволюція філософських підходів до соціальної відповідальності бізнесу показує зміни в проявах про роль бізнесу в суспільстві. Її генезис посилив усвідомлення того, що бізнес є невід'ємною частиною суспільства і несе відповідальність за свій вплив на нього. Сучасні підприємства все більше усвідомлюють важливість соціальної відповідальності бізнесу та сталого розвитку, і активно впроваджують відповідні стратегії та програми.

Основні етапи еволюції філософських підходів до соціальної відповідальності ми зобразили у вигляді рисунка 1, який відображає складний і багатогранний процес еволюції поглядів на роль бізнесу в суспільстві. Аналіз цієї еволюції з філософської та наукової точки зору дозволяє глибше зрозуміти сутність соціальної відповідальності бізнесу, її зв'язок з етичними теоріями та науковими концепціями, а також її вплив на сталий розвиток.

Рисунок 1 – Еволюція філософських підходів до соціальної відповідальності бізнесу

Джерело: систематизовано автором на основі теоретичних узагальнень [3, 4, 5.]

Отже, розширення філософського аналізу соціальної відповідальності бізнесу дозволяє глибше усвідомити моральні та етичні основи цього поняття, а також його вплив на сталий розвиток. Розгляд різних етичних теорій, корпоративної культури та екологічної етики дозволяє розробити більш ефективні соціальної відповідальності бізнесу та сприяти створенню більш справедливого та сталого майбутнього.

Перелік використаних джерел

1. Гридковець Л. М. Соціальна відповідальність і наукова доброчесність як складові філософії сучасного бізнесу. Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. 2019. Вип. № 3 (41), спец.вип. С. 72–73.
2. Сталій розвиток: що це, чому це важливо та до чого тут Україна. [Електронний ресурс]. Український капітал. Режим доступу: <https://ucap.io/en/stalyj-rozvytok-shho-cze-chomu-cze-vazhlyvo-ta-do-chogo-tut-ukrayina/> Дата звернення: 10.03.2025.
3. Adam S. An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations. University Of Chicago Press, 1977. 1152 p.
4. Harrison J. S., Freeman R. E., Zyglidopoulos S. Stakeholder. Theory: Concepts and Strategies. University of Cambridge ESOL Examinations, 2018. URL:

https://www.researchgate.net/publication/327102922_Stakeholder_Theory_Concepts_and_Strategies (date of access: 13.03.2025).

5. Rawls J. The original position. A Theory of Justice. 2009. P. 102–168. URL: <https://doi.org/10.2307/j.ctvkjb25m.7> (date of access: 12.03.2025).

УДК 336.7

Яковів А. Т., студент,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Король С. В., к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ДОВІРА ДО ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ ЯК БАР'ЄР ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ

Сучасна економіка характеризується високою динамікою фінансових процесів, у межах яких довіра до фінансових установ виступає як один із ключових чинників, що впливають на сприйняття та використання фінансових послуг населенням. Попри розвиток технологій та розширення спектру банківських продуктів, недовіра до фінансових установ залишається значним бар'єром, що стримує процес фінансової інклюзії.

Однією з головних причин, що впливають на недовіру до фінансових установ, є історичний досвід країн із нестабільною економікою. Невдалі експерименти, фінансові кризи та скандали, пов'язані з зловживаннями, призводять до формування стійких негативних уявлень. Недостатня прозорість операцій, заплутані умови договорів, відсутність відкритості щодо тарифів та комісій посилюють скептицизм серед потенційних клієнтів. Крім того, нерідко негативні емоції посилюються через відсутність ефективного зворотного зв'язку між установами та їхніми клієнтами, що ускладнює процес виправлення помилок і відновлення довіри [1-3].

Водночас соціально-психологічні аспекти також відіграють важливу роль. Феномен «ефекту відбитку» передбачає, що споживачі схильні базувати свою думку про фінансові установи на окремих негативних випадках, що сталися у їхньому оточенні. У результаті, навіть позитивні зміни у політиці установ часто сприймаються з обережністю, адже клієнти готові очікувати повторення минулих помилок [1-3].

Відтак для подолання перешкод на шляху фінансової інклюзії необхідно впроваджувати системні заходи, спрямовані на відновлення довіри. Серед них можна виділити кілька ключових напрямів, серед яких [1-3].:

1. Підвищення прозорості діяльності: забезпечення відкритої інформаційної політики щодо умов надання послуг, тарифікації та прийняття рішень здатні сприяти зменшенню інформаційного дисбалансу між установами та споживачами; впровадження стандартів звітності та регулярна